

Uputa o lijeku: Informacije za korisnika

Prilen 2,5 mg tablete

Prilen 5 mg tablete

Prilen 10 mg tablete

ramipril

Pažljivo pročitajte cijelu uputu prije nego počnete uzimati ovaj lijek jer sadrži Vama važne podatke.

- Sačuvajte ovu uputu. Možda ćete je trebati ponovno pročitati.
- Ako imate dodatnih pitanja, obratite se liječniku ili ljekarniku.
- Ovaj je lijek propisan samo Vama. Nemojte ga davati drugima. Može im naškoditi, čak i ako su njihovi znakovi bolesti jednaki Vašima.
- Ako primijetite bilo koju nuspojavu, potrebno je obavijestiti liječnika ili ljekarnika. To uključuje i svaku moguću nuspojavu koja nije navedena u ovoj uputi. Pogledajte dio 4.

Što se nalazi u ovoj uputi:

1. Što je Prilen i za što se koristi
2. Što morate znati prije nego počnete uzimati Prilen
3. Kako uzimati Prilen
4. Moguće nuspojave
5. Kako čuvati Prilen
6. Sadržaj pakiranja i druge informacije

1. Što je Prilen i za što se koristi

Prilen sadrži djelatnu tvar ramipril. Pripada skupini lijekova koja se naziva ACE inhibitori (inhibitori angiotenzin konvertirajućeg enzima).

Prilen djeluje tako što:

- smanjuje proizvodnju tvari u Vašem tijelu koje bi mogle povisiti krvni tlak
- opušta i proširuje Vaše krvne žile
- olakšava srcu da pumpa krv po Vašem tijelu.

Prilen se može koristiti za:

- liječenje visokog krvnog tlaka (hipertenzije)
- smanjenje rizika od srčanog ili moždanog udara
- smanjenje rizika ili odgađanje pogoršanja problema s bubrezima (bez obzira imate li šećernu bolest ili ne)
- liječenje srca kad ono ne može osigurati dovoljno krvi ostatku tijela (zatajenje srca)
- terapiju nakon srčanog udara (infarkt miokarda), sa srčanim zatajenjem.

2. Što morate znati prije nego počnete uzimati Prilen

Nemojte uzimati Prilen

- Ako ste alergični na ramipril, bilo koji drugi ACE inhibitor ili neki drugi sastojak ovog lijeka (naveden u dijelu 6.).

Znakovi alergijske reakcije mogu uključivati osip, probleme s gutanjem ili disanjem, oticanje usana, lica, grla ili jezika.

- Ako ste ikad imali ozbiljnu alergijsku reakciju – angioedem. Znakovi ove reakcije uključuju svrbež, koprivnjaču (urtikariju), crvene mrlje po rukama, stopalima i vratu, oticanje grla i jezika, oticanje oko očiju i usana, teškoće u disanju i gutanju.
- ako ste uzimali ili trenutno uzimate sakubitril/valsartan, koji se koristi za liječenje jedne vrste dugoročnog (kroničnog) zatajivanja srca u odraslih, jer je u tom slučaju povećan rizik od angioedema (naglo oticanje potkožnog tkiva na području kao što je vrat).
- Ako ste na dijalizi ili nekom drugom obliku filtracije krvi. Ovisno o korištenom aparatu, Prilen možda nije pogodan za Vas.
- Ako imate problema s bubrežima, pri čemu je smanjena opskrba bubrega krvlju (stenozna bubrežna arterija).
- Tijekom zadnjih 6 mjeseci trudnoće; (vidjeti ispod dio „Trudnoća i dojenje“)
- Ako imate abnormalno nizak ili nestabilan krvni tlak (Vaš liječnik treba donijeti tu ocjenu)
- Ako imate šećernu bolest ili oštećenu bubrežnu funkciju i liječite se lijekom za snižavanje krvnog tlaka koji sadrži aliskiren.

Nemojte uzimati Prilen ako se nešto od gore navedenog odnosi na Vas. Ako niste sigurni, razgovarajte s Vašim liječnikom prije uzimanja Prilena.

Upozorenja i mjere opreza

Obratite se svom liječniku ili ljekarniku prije nego uzmete Prilen:

- ako imate problema sa srcem, jetrom ili bubrežima
- ako ste izgubili puno soli ili tekućine iz tijela (zbog mučnine (povraćanja), proljeva, neuobičajeno pojačanog znojenja, prehrane s malim unosom soli, dugotrajnog uzimanja diuretika (tableta koje potiču mokrenje) ili zbog dijalize)
- ako imate predviđenu terapiju za smanjenje alergije na ubod pčela ili osa (desenzitizacija)
- ako trebate primiti anestetik. To se odnosi na operaciju ili zahvat na zubima, pri čemu ćete možda trebati prekinuti liječenje Prilenom dan prije; upitajte liječnika za savjet
- ako imate visoku koncentraciju kalija u krvi (vidljivu u rezultatima krvnih pretraga)
- ako uzimate lijekove ili imate stanja koja mogu smanjiti razinu natrija u krvi. Vaš liječnik može provoditi redovite krvne pretrage, osobito za provjeru razine natrija u krvi, naročito ako ste stariji
- ako uzimate bilo koji od sljedećih lijekova, rizik od angioedema može biti povećan:
 - racekadotril, koji se koristi za liječenje proljeva
 - lijekove koji se koriste za sprječavanje odbacivanja presađenih organa i za liječenje raka (npr. temsirolimus, sirolimus, everolimus)
 - vildagliptin, koji se koristi za liječenje šećerne bolesti
- ako imate kolagensku vaskularnu bolest, kao što je skleroderma ili sistemski lupus erythematosus
- ako ste trudni ili mislite da biste mogli zatrudnjeti morate obavijestiti svog liječnika; Prilen tablete se ne preporuča uzimati u ranoj trudnoći (tijekom prva 3 mjeseca trudnoće), a mogu ozbiljno naštetiti Vašem djetetu ako se uzimaju nakon 3. mjeseca trudnoće (vidjeti dio „Trudnoća i dojenje“)
- ako uzimate bilo koji od lijekova navedenih u nastavku, koji se koriste za liječenje visokog krvnog tlaka:
 - blokator angiotenzin II receptora (ARB) (nazivaju se i sartanima – primjerice valsartan, telmisartan, irbesartan), osobito ako imate bubrežne tegobe povezane sa šećernom bolešću.
 - aliskiren

Liječnik Vam može provjeravati bubrežnu funkciju, krvni tlak i količinu elektrolita (npr. kalija) u krvi u redovitim intervalima.

Vidjeti također informacije pod naslovom „Nemojte uzimati Prilen ”

Djeca i adolescenti

Prilen tablete se ne preporučaju djeci i adolescentima mlađim od 18 godina jer nema dovoljno podataka o sigurnosti primjene i djelotvornosti lijeka u ovoj populaciji.

Ako se išta od gore navedenog odnosi na Vas (ili u to niste sigurni), razgovarajte s liječnikom prije uzimanja Prilena.

Drugi lijekovi i Prilen

Obavijestite svog liječnika ili ljekarnika ako uzimate, nedavno ste uzeli ili biste mogli uzeti bilo koje druge lijekove.

Naime, Prilen može utjecati na učinak drugih lijekova te također drugi lijekovi mogu utjecati na učinak Prilena.

Obavijestite Vašeg liječnika ako uzimate bilo koji od sljedećih lijekova jer oni mogu smanjiti učinak Prilena:

- lijekovi za ublažavanje boli i upale (tj. nesteroidni protuupalni lijekovi, kao što su ibuprofen, indometacin i acetilsalicilatna kiselina)
- lijekovi za liječenje niskog krvnog tlaka, šoka, zatajenja srca, astme ili alergija, kao što su efedrin, noradrenalin ili adrenalin. Liječnik će trebati provjeriti Vaš krvni tlak.

Obavijestite svog liječnika ako uzimate bilo koji od sljedećih lijekova jer oni mogu povećati vjerojatnost razvoja nuspojava ako ih uzimate s Prilenom:

- lijekovi za ublažavanje boli i upale (tj. nesteroidni protuupalni lijekovi, kao što su ibuprofen, indometacin i acetilsalicilatna kiselina)
- lijekovi za liječenje raka (kemoterapija)
- diuretici (lijekovi koji potiču izlučivanje tekućine iz organizma), kao što je furosemid
- nadomjeske kalija (uključujući nadomjeske soli), diuretike koji štede kalij (npr. spironolakton, triamteren ili amilorid) i druge lijekove koji mogu povećati količinu kalija u krvi (npr. trimetoprim i kotrimoksazol za bakterijske infekcije; ciklosporin, imunosupresijski lijek koji se koristi za sprječavanje odbacivanja presađenih organa; i heparin, koji se koristi za razrjeđivanje krvi radi sprječavanja nastanka krvnih ugrušaka)
- steroidni lijekovi za liječenje upale, kao što je prednizolon
- alopurinol (koristi se za sniženje koncentracije mokraćne kiseline)
- prokainamid (za liječenje problema sa srčanim ritmom)
- temsirolimus (za liječenje raka)
- everolimus, sirolimus (za sprečavanje odbacivanja presatka)
- vildagliptin (za liječenje šećerne bolesti tipa 2)
- racekadotril (za liječenje proljeva)
- liječnik će Vam možda morati promijeniti dozu i/ili poduzeti druge mjere opreza ako uzimate neki blokator angiotenzin II receptora (ARB) ili aliskiren (vidjeti također informacije pod naslovima “Nemojte uzimati Prilen ” i “Upozorenja i mjere opreza”).

Molimo Vas obavijestite liječnika ako uzimate bilo koji od sljedećih lijekova jer Prilen može utjecati na učinak tih lijekova:

- lijekovi za liječenje šećerne bolesti, kao što su oralni lijekovi za snižavanje koncentracije glukoze u krvi i inzulin; uzimanje Prilena može dovesti do smanjenja koncentracije šećera u krvi, pa je potrebno redovito provjeravati razinu šećera u krvi, ako uzimate Prilen
- litij (za liječenje mentalnih zdravstvenih problema); uzimanje Prilena može povisiti koncentraciju litija u krvi, pa je potrebno da Vaš liječnik pažljivo prati koncentraciju litija.

Osobito je važno da se obratite svom liječniku ili ljekarniku ako uzimate, nedavno ste uzeli ili biste mogli uzeti bilo koji od sljedećih lijekova:

- nadomjeske kalija (uključujući nadomjeske soli), diuretike koji štede kalij i druge lijekove koji mogu povećati količinu kalija u krvi (npr. trimetoprim i kotrimoksazol za bakterijske infekcije; ciklosporin, imunosupresijski lijek koji se koristi za sprječavanje odbacivanja presađenih organa; i heparin, koji se koristi za razrjeđivanje krvi radi sprječavanja nastanka krvnih ugrušaka)

Ako se nešto od gore navedenog odnosi na vas (ili u to niste sigurni), razgovarajte s liječnikom prije uzimanja Prilena.

Prilen s hranom, pićem i alkoholom

- uzimanje alkohola s Prilenom može izazvati omaglicu ili ošamućenost. Ako ne znate koliko smijete popiti dok uzimate Prilen, razgovarajte s liječnikom, s obzirom da lijekovi za snižavanje krvnog tlaka i alkohol mogu imati aditivni učinak (učinci im se zbrajaju) te dovesti do značajnog smanjenja krvnog tlaka.
- Prilen se može uzimati neovisno o obroku (vidjeti dio 3. „Način primjene“).

Trudnoća i dojenje

Ako ste trudni ili dojite, mislite da biste mogli biti trudni ili planirate trudnoću, obratite se svom liječniku ili ljekarniku za savjet prije nego uzmete ovaj lijek.

Trudnoća

Ne biste trebali uzimati Prilen tijekom prvih 12 tjedana trudnoće, a ne smije se uzimati nakon 13-og tjedna, s obzirom da uzimanje Prilena za vrijeme trudnoće može biti štetno za dijete.

Ako zatrudnite za vrijeme uzimanja Prilena, odmah obavijestite liječnika. Prije planirane trudnoće potrebno je prijeći na odgovarajuće zamjensko liječenje.

Dojenje

Ne biste trebali uzimati Prilen tablete ako dojite.

Prije uzimanja bilo kojeg lijeka upitajte za savjet svog liječnika ili ljekarnika.

Upravljanje vozilima i strojevima

Za vrijeme korištenja Prilen tableta možete osjetiti omaglicu. Veća je vjerojatnost da se to dogodi na početku liječenja ili kad uzmete veću dozu Prilen tableta. Ako se to dogodi, nemojte upravljati vozilom ili koristiti alate i strojeve.

Prilen tablete sadrže laktozu i natrij

Ako Vam je liječnik rekao da ne podnosite neke šećere, obratite se liječniku prije uzimanja ovog lijeka. Ovaj lijek sadrži manje od 1 mmol (23 mg) natrija po tableti, tj. zanemarive količine natrija.

3. Kako uzimati Prilen

Uvijek uzmite primijenite ovaj lijek točno onako kako Vam je rekao Vaš liječnik. Provjerite s liječnikom ili ljekarnikom ako niste sigurni.

Koliko lijeka uzeti

Liječenje visokog krvnog tlaka

- Preporučena početna doza je 1,25 mg ili 2,5 mg jednom dnevno.
- Liječnik će Vam prilagoditi dozu koju uzimate, dok se ne postigne kontrola Vašeg krvnog tlaka.
- Najveća dopuštena dnevna doza iznosi 10 mg.
- Ako već uzimate diuretike, liječnik će možda morati smanjiti količinu ili prekinuti uzimanje diuretika prije početka liječenja Prilenom.

Smanjenje rizika od srčanog ili moždanog udara

- Uobičajena početna doza je 2,5 mg jednom dnevno.
- Liječnik može kasnije odlučiti da bi trebali povećati dozu koju uzimate.
- Uobičajena doza je 10 mg jednom dnevno.

Liječenje u svrhu smanjenja ili odgađanja pogoršanja problema s bubrezima

- Početna doza je 1,25 mg ili 2,5 mg jednom dnevno.
- Liječnik će naknadno prilagoditi dozu koju uzimate.
- Uobičajena doza je 5 mg ili 10 mg jednom dnevno.

Liječenje zatajenja srca

- Uobičajena početna doza je 1,25 mg jednom dnevno.
- Liječnik će naknadno prilagoditi dozu koju uzimate.
- Najveća dopuštena dnevna doza iznosi 10 mg (poželjno je lijek uzimati dvaput dnevno).

Liječenje nakon srčanog udara

- Uobičajena početna doza je 1,25 mg jednom dnevno do 2,5 mg dvaput dnevno.
- Liječnik će naknadno prilagoditi dozu koju uzimate.
- Najveća dopuštena dnevna doza iznosi 10 mg (poželjno je lijek uzimati dvaput dnevno).

Starije osobe

Liječnik će Vam smanjiti početnu dozu te će postupnije prilagođavati Vašu terapiju.

Način primjene

- Lijek uzmite kroz usta u isto vrijeme svakog dana.
- Tablete progutajte cijele, s tekućinom.
- Nemojte drobiti ili žvakati tablete.
- Prilen možete uzeti neovisno o obroku.

Ako uzmete više Prilena nego što ste trebali

Obavijestite liječnika ili otidite u najbližu bolnicu. Nemojte sami voziti u bolnicu, neka Vas poveže neko drugi ili pozovite hitnu pomoć. Uzmite sa sobom pakovanje lijeka kako bi liječnik mogao znati što ste uzeli.

Ako ste zaboravili uzeti Prilen tablete

- Ako zaboravite uzeti lijek, uzmite sljedeću dozu prema rasporedu uzimanja.
- Ne uzimajte dvostruku dozu kako biste nadoknadili propuštenu.

Ako imate bilo kakvih pitanja u vezi s primjenom ovog lijeka, obratite se Vašem liječniku ili ljekarniku.

4. **Moguće nuspojave**

Kao i svi lijekovi, ovaj lijek može uzrokovati nuspojave iako se one neće javiti kod svakoga.

Prekinite uzimati Prilen i odmah se obratite liječniku, ako primijetite bilo koju od sljedećih nuspojava - možda će Vam biti potrebna i hitna medicinska skrb:

- oticanje lica, usana ili grla koje otežava gutanje ili disanje, kao i svrbež i osip - to mogu biti znakovi teške alergijske reakcije na Prilen;

- teške kožne reakcije, uključujući osip, ranice (ulceracije) u ustima, pogoršanje postojećih kožnih bolesti, crvenilo, mjehurići na koži ili ljuštenje kože (kao što je Stevens-Johnsonov sindrom, toksična epidermalna nekroliza ili erythema multiforme).

Odmah obavijestite liječnika, ako osjetite nešto od sljedećeg:

- ubrzani puls, nepravilne ili snažne otkucaje srca (palpitacije), bol u prsima, stezanje u prsima ili ozbiljnije probleme, kao što su srčani i moždani udar;
- nedostatak zraka ili kašalj (to mogu biti znakovi problema s plućima);
- ako primijetite da lako dobivate modrice, da krvarite dulje od uobičajenog, da se javljaju znakovi krvarenja (npr. krvarenje desni), ljubičaste točke na koži ili infekcije češće nego što je to uobičajeno, zatim bolno grlo i vrućicu, osjećaj umora, nesvjestica, omaglica ili blijeda koža. To mogu biti znakovi problema s krvi ili koštanom srži;
- jaki bolovi u trbuhu, koji se mogu širiti na leđa (to može biti znak pankreatitisa – upale gušterače);
- vrućica, zimica, umor, gubitak apetita, bol u želucu, mučnina, žutilo kože ili očiju (žutica) - to mogu biti znakovi problema s jetrom, kao što je hepatitis (upala jetre) ili oštećenje jetre.

Ostale nuspojave

Molimo Vas obavijestite liječnika ako neke od sljedećih nuspojava postanu ozbiljne ili traju dulje od nekoliko dana.

Često (mogu se javiti u manje od 1 na 10 osoba)

- glavobolja ili osjećaj umora
- omaglica (češće se javlja na početku liječenja ili kod uzimanja veće doze Prilen tableta)
- nesvjestica, hipotenzija (abnormalno nizak krvni tlak), osobito kod naglog sjedanja ili ustajanja
- suhi, nadražujući kašalj, upala sinusa (sinusitis) ili bronhitis, nedostatak zraka
- bol u želucu ili crijevima, proljev, probavne tegobe, mučnina ili povraćanje
- osip na koži, s ili bez ispupčenja dijelova kože
- bol u prsnom košu
- grčevi ili bol u mišićima
- povišena razina kalija u krvi (vidljiva krvnim pretragama).

Manje često (mogu se javiti u manje od 1 na 100 osoba)

- problemi s ravnotežom (vrtoglavica)
- svrbež i neobični osjećaji na koži, kao što su utrnulost, trnci, bockanje, peckanje, žarenje ili mravinjanje (parestezija)
- gubitak ili poremećaj okusa
- problemi sa spavanjem
- osjećaj depresije, tjeskobe, povećane nervoze ili nemira
- začepljeni nos, otežano disanje ili pogoršanje astme
- nateknuće u trbuhu (intestinalni angioedem) očljivo simptomima kao što su bol u trbuhu, povraćanje i proljev
- žgaravica, zatvor ili suha usta
- povećano izlučivanje tekućine (mokraće) tijekom dana
- znojenje jače od uobičajenog
- gubitak ili smanjenje apetita (anoreksija)
- ubrzani ili nepravilni otkucaji srca
- oteknuće ruku i nogu. To mogu biti znakovi da Vaše tijelo zadržava više vode nego je uobičajeno
- crvenilo uz osjećaj vrućine
- zamagljeni vid
- bol u zglobovima

- groznica
- seksualna impotencija u muškaraca, smanjen spolni nagon (libido) u muškaraca i žena
- povećani broj određene vrste bijelih krvnih stanica (eozinofilija) vidljiv prilikom krvnih pretraga
- krvne pretrage pokazuju promjene u radu jetre, gušterače ili bubrega.

Rijetko (mogu se javiti u manje od 1 na 1000 osoba)

- osjećaj nesigurnosti ili zbunjenosti
- crvenilo i otečen jezika
- teško ljuštenje ili guljenje kože, osip praćen svrbežom i kvrgama
- problemi s noktima (npr. klimavost nokta ili odvajanje nokta iz ležišta)
- kožni osip ili pojava modrica na koži
- pojava točaka na koži i hladnoća u udovima
- crvene, natečene oči koje svrbe ili suze
- poremećaj sluha i zvonjenje u ušima
- osjećaj slabosti
- krvne pretrage pokazuju smanjeni broj crvenih ili bijelih krvnih stanica, trombocita ili smanjenu koncentraciju hemoglobina.

Vrlo rijetke (mogu se javiti u manje od 1 na 10 000 osoba)

- povećana osjetljivost na sunce (fotoosjetljivost).

Ostale prijavljene nuspojave

Obavijestite Vašeg liječnika ako neke od sljedećih nuspojava postanu ozbiljne ili traju dulje od nekoliko dana.

- teškoće u koncentraciji
- natečena usta
- krvne pretrage pokazuju premali broj krvnih stanica
- krvne pretrage pokazuju manju razinu natrija u krvi od uobičajene
- koncentrirani urin (tamne boje), mučnina ili povraćanje, grčevi u mišićima, smetenost i napadaji koji mogu biti posljedica neodgovarajućeg izlučivanja ADH-a (antidiuretskog hormona). Ako imate te simptome, obratite se svom liječniku što je prije moguće
- prsti na nogama i rukama mijenjaju boju kad Vam je hladno, uz prisutan osjećaj trnaca ili boli kad se ugrijete (Raynaudov fenomen)
- povećanje grudi u muškaraca
- usporena ili oštećena sposobnost reakcija
- osjećaj vrućine
- poremećaj njuha
- gubitak kose

Prijavljivanje nuspojava

Ako primijetite bilo koju nuspojavu, potrebno je obavijestiti Vašeg liječnika, ljekarnika ili medicinsku sestru. To uključuje i svaku moguću nuspojavu koja nije navedena u ovoj uputi. Nuspojave možete prijaviti izravno putem nacionalnog sustava za prijavu nuspojava: navedenog u [Dodatku V](#).

Prijavljivanjem nuspojava možete pridonijeti u procjeni sigurnosti ovog lijeka.

5. Kako čuvati Prilen

Ovaj lijek čuvajte izvan pogleda i dohvata djece.

Čuvati na temperaturi ispod 25°C. Čuvati u originalnom pakiranju radi zaštite od vlage.

Ovaj lijek se ne smije upotrijebiti nakon isteka roka valjanosti navedenog na kutiji iza oznake „EXP“. Rok valjanosti odnosi se na zadnji dan navedenog mjeseca.

Nikada nemojte nikakve lijekove bacati u otpadne vode ili kućni otpad. Pitajte svog ljekarnika kako baciti lijekove koje više ne koristite. Ove će mjere pomoći u očuvanju okoliša.

6. Sadržaj pakiranja i druge informacije

Što Prilen sadrži

- Djelatna tvar je ramipril. Jedna tableta sadrži 2,5 mg, 5 mg ili 10 mg ramiprila.
- Druge pomoćne tvari su: laktoza hidrat; škrob, prethodno geliran; karmalozanatrij, umrežena; natrijev hidrogenkarbonat; natrijev stearilfumarat; željezov oksid, žuti (E 172) (samo kod Prilen tableta od 2,5 mg i 5 mg), željezov oksid, crveni (E 172) (samo kod Prilen 5 mg tableta).

Kako Prilen izgleda i sadržaj pakiranja

Prilen 2,5 mg tablete su žute, neobložene, okrugle bikonveksne tablete s urezom na jednoj strani približnog promjera 8 mm. Tableta se može podijeliti na jednake polovice.

Prilen 5 mg tablete su ružičaste, neobložene, okrugle bikonveksne tablete, s urezom na jednoj strani približnog promjera 6,5 mm. Tableta se može podijeliti na jednake polovice.

Prilen 10 mg tablete su bijele do skoro bijele, neobložene, okrugle bikonveksne tablete, s urezom na jednoj strani približnog promjera 9 mm. Tableta se može podijeliti na jednake polovice.

Prilen 2,5 mg tablete, Prilen 5 mg tablete i Prilen 10 mg tablete dostupne su u pakiranju od 28, 30, 56 i 60 tableta u (OPA/Al/PVC//Al) blisteru, u kutiji.

Nositelj odobrenja za stavljanje u lijeka promet i proizvođač:

Nositelj odobrenja za stavljanje u lijeka promet

PLIVA HRVATSKA d.o.o.
Prilaz baruna Filipovića 25
10 000 Zagreb

Proizvođači

PLIVA HRVATSKA d.o.o.
Prilaz baruna Filipovića 25
10 000 Zagreb

Merckle GmbH
Graf-Arco-Str. 3
89079 Ulm, Njemačka

Način i mjesto izdavanja lijeka

Lijek se izdaje na recept, u ljekarni.

Ova uputa je zadnji puta revidirana u svibnju 2023.